

Jaarverslag 2001

Bibliotheek van de
Universiteit van Amsterdam

Universiteit van Amsterdam

Jaarverslag 2001

Bibliotheek van de

Universiteit van Amsterdam

Universiteit van Amsterdam

Colofon

Uitgave
Universiteitsbibliotheek
Singel 425
1012 WP Amsterdam
Postadres:
Postbus 19185
1000 GD Amsterdam
telefoon secretariaat: 020-525 2310
fax: 020-525 2390
e-mail: *secr@uba.uva.nl*
internet: *www.uba.uva.nl*

Afbeeldingen
Monique Kooijmans

Vormgeving
Crasborn Grafisch Ontwerpers bno,
Valkenburg a/d Geul

Druk
Tonnaer b.v., Kelpen

Amsterdam, juli 2002

Inhoudsopgave

	Voorwoord	7
	Dienstverlening en vernieuwing	9
	Voorlichting en instructie	11
	Verwerving en ontsluiting	13
	Huisvesting en voorzieningen	17
	Beheer en behoud	21
	Strategie en beleid	23
	Organisatie en personeel	27
	Financiën	29
	Keuze uit de overige activiteiten en gebeurtenissen	30
	Bibliotheekcommissie	32
	Vereniging van Vrienden	33
	Gemeenschappelijke Ondernemingsraad Diensten	35
Bijlagen	1. Mission Statement UBA	37
	2. Projecten	38
	3. Gebruik catalogus, website en elektronische bestanden	39
	4. Leners, lenerspassen en gebruikersaccounts	43
	5. Uitleencijfers UB en faculteitsbibliotheken	44
	6. Uitgaven aan informatiedragers	45
	7. Omvang bibliotheekcollectie Universiteit van Amsterdam	47
	8. Bestellingen en catalogisering	49
	9. Informatiebalie UB	51
	10. Bibliotheekformatie	53

Voorwoord

2001 zit er weer op. Terugblikken op een jaar dat voorbij is maakt je bewust van wat bereikt is en tegelijkertijd van wat er allemaal nog te doen is. Zo hebben we een Mission Statement geformuleerd, waarin de nadruk is gelegd op het gezamenlijk realiseren van onze kerntaken. Gezamenlijk, dat wil zeggen, alle bibliotheken van de UvA, waaronder de UB. Kerntaken, dat wil zeggen: een adequate ondersteuning van medewerkers en studenten van de UvA in onderwijs en onderzoek, door middel van een goed georganiseerde beschikbaarstelling van wetenschappelijke informatie, bronnen, digitale diensten en studiefaciliteiten. Nu komt het er natuurlijk op aan die Missie ook waar te maken. In hoeverre dat gelukt is valt in dit jaarverslag na te lezen. De oogst is niet gering. Allicht valt de nadruk op de hoogtepunten, resultaten en gebeurtenissen die ook in de UBA zelf als bijzonder, als niet alledaags, zijn ervaren. Daarachter gaat het werk schuil dat van dag tot dag gedaan wordt in faculteitsbibliotheken en afdelingen. Werk dat minder de aandacht trekt omdat het vanzelfsprekend is, maar dat niet minder bepalend is voor het succes van de bibliotheek en de tevredenheid van de bezoeker: het verstrekken van inlichtingen aan een balie, het in de lucht houden van de Digitale Bibliotheek, het snel leveren van een document waarnaar gevraagd is, het bestellen van boeken en tijdschriften, en ga zo maar door.
Zo vanzelfsprekend is dat trouwens niet. Bij alle activiteiten vinden voortdurend kleine en grotere veranderingen plaats, worden nieuwe instrumenten ontwikkeld, kortom, wordt geïnnoveerd.
Wie zei er ook weer dat bibliotheken stoffig en saai zijn? Integendeel: in een goede bibliotheek is niets dat niet beweegt. Dit houdt niet op bij de grens van het nieuwe jaar. Ook dit jaarverslag is dus maar een tussenstand. En nu vlug verder met de rest van de wedstrijd...

Nol Verhagen, bibliothecaris

Dienstverlening en vernieuwing

De kerntaak van de bibliotheek is het beschikbaar stellen en toegankelijk maken van informatie ter ondersteuning van het onderwijs, onderzoek en de patiëntenzorg van de Universiteit van Amsterdam, het Academisch Medisch Centrum en het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam. Het streven is de dienstverlening zo dicht mogelijk bij de klant te brengen en zo professioneel als nodig uit te voeren.

Bij een intern onderzoek van de universiteit naar de oordelen van studenten scoorde de bibliotheek ook in 2001 hoog. Het explosief gegroeide gebruik van de Digitale Bibliotheek is op zijn minst een indicatie van het succes van deze dienst. Er worden regelmatig nieuwe producten en diensten geïntroduceerd. Bij de ontwikkeling ervan wordt rekening gehouden met de uitkomsten van gebruikersonderzoeken. Ook wordt gebruik gemaakt van de ervaringen van de faculteitsbibliothecarissen, vakreferenten en informatiespecialisten, die in nauw contact staan met de facultaire gemeenschappen.

Elektronische Diensten

Vele diensten en producten die op experimentele basis zijn ontwikkeld in het eerste vijfjarenprogramma (1996-2000) maken nu deel uit van het reguliere dienstenpakket. De hoofdthema's van het tweede programma dat dit jaar is gestart zijn: informatie op maat; ondersteuning aan klanten; 'beyond text': (bewegend) beeld en geluid in de bibliotheek; digitaal publiceren en integratie van heterogene databestanden.
De mogelijkheid om heterogene databases gelijktijdig te doorzoeken is voor de verdere ontwikkeling van de Digitale Bibliotheek cruciaal. In 2001 is veel aandacht besteed aan de selectie van de leverancier van de software, waarbij is samengewerkt met een aantal andere Nederlandse universiteitsbibliotheken, onder leiding van de UB. In het najaar heeft dit geresulteerd in een rapport, op grond waarvan de onderhandelingen met de leverancier zijn gestart.

Mijn Bibliotheek

In februari heeft de Pierson-Révész-bibliotheek *Mijn Bibliotheek* geïntroduceerd, een persoonlijke *bibliotheekportal* voor medewerkers en studenten van de Faculteit der Economische Wetenschappen en Econometrie en de afdelingen Psychologie, Pedagogie, Onderwijskunde en Ruimtelijke Wetenschappen van de Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen. Het concept is een succes: eind 2001 waren er 650 gebruikers.

Elektronisch publiceren

Op basis van eerdere experimenten en ervaringen is het Digitaal Productiecentrum opgericht. In dit centrum zijn voorzieningen gecreëerd en activiteiten opgezet om digitale publicaties te maken. Het DPC werkt uitsluitend in opdracht van derden: redacties van tijdschriften, individuele onderzoekers, onderzoeksinstituten en andere instanties, al dan niet met de Universiteit van Amsterdam verbonden. Wetenschappers en organisaties kunnen nu met de ondersteuning van het Digitaal Productiecentrum hun boeken, tekstedities en andere wetenschappelijke publicaties volledig digitaal beschikbaar stellen. Het centrum biedt technische ondersteuning en adviseert bij projectplannen en subsidieaanvragen.

In het voorjaar is een productielijn ontwikkeld voor het vervaardigen en online toegankelijk maken van fulltekst-bestanden met geavanceerde zoekmogelijkheden. De tekstbestanden zijn doorzoekbaar op elke willekeurige term. De zoekactie kan eventueel beperkt worden tot bepaalde elementen uit de tekst, zoals kopjes van hoofdstukken of noten.

Documentlevering

Een belangrijke verbetering is de elektronische document service, waarmee de klant kopieën van artikelen in zeer korte tijd via e-mail op de pc geleverd krijgt. Een aantal faculteitsbibliotheken en de UB leveren deze dienst. Ook uit de tijdschriften die geplaatst zijn in het UBA-boekendepot (IWO) is deze snelle levering mogelijk.
Helaas biedt een aantal andere grote universiteitsbibliotheken nog niet de mogelijkheid van elektronische levering. Aan het eind van het jaar is hierin echter verbetering gekomen en de verwachting is dan ook dat het aantal elektronische aanvragen en leveringen in het jaar 2002 flink toeneemt.
Het gebruik van IBL-accounts waarmee men vanaf de eigen werkplek boeken en tijdschriftartikelen kan aanvragen bij bibliotheken van de universiteit en bij andere Nederlandse bibliotheken, is sterk gestegen. Werden in het jaar 2000 nog ongeveer 5.500 aanvragen met een account ingediend, in 2001 was dit aantal meer dan verdubbeld.
Onderzocht wordt welke technische en organisatorische aanpassingen van het bibliotheeksysteem nodig zijn om uit het UBA-boekendepot aangevraagde boeken en tijdschriften ook op andere bibliotheeklocaties dan op de UB Singel af te leveren.

Voorlichting en instructie

In het onderwijs wordt in toenemende mate belang gehecht aan het zelfstandig verzamelen van informatie. Bibliotheekinstructie is bij veel studierichtingen opgenomen in het curriculum. Het gebruiksgemak staat voorop bij de ontwikkeling van nieuwe diensten. Bij de introductie worden voorlichting en instructie verzorgd. De klant moet zoveel mogelijk zelfstandig, op de eigen werkplek, zonder tussenkomst van bibliotheekpersoneel, de diensten kunnen gebruiken.

Medische Bibliotheek AMC

In het cursusprogramma voor staf en studenten wordt steeds meer aandacht besteed aan de Digitale Bibliotheek. Voor elke gebruikersgroep is een op maat gesneden cursus ontwikkeld.
Evidence Based Medicine is een speerpunt in het AMC-beleid. Hierbij is het zoeken en gebruiken van literatuur essentieel. De cursus in *Evidence Based Zoeken,* die de Medische Bibliotheek heeft ontwikkeld samen met het *Dutch Cochrane Centre*, voorziet in een grote behoefte. Ook buiten het AMC bestaat hiervoor belangstelling.
Vanaf het studiejaar 2001-2002 is de cursus literatuurzoeken in *PubMed* - het grote medische informatiebestand dat wordt samengesteld door de Amerikaanse National Library of Medicine - een verplicht onderdeel in het curriculum voor studenten Geneeskunde en studenten Medische Informatiekunde.
Naast het reguliere aanbod heeft de Medische Bibliotheek ook veel cursussen op maat aangeboden, bijvoorbeeld aan verpleegkundigen, specialisten en secretaresses.

Bushuisbibliotheek

Na de integratie van de vier bibliotheken voor Politieke en Sociaal-Culturele Wetenschappen van de Faculteit Maatschappij- en Gedragswetenschappen in het Bushuis, zijn met de verschillende opleidingen afspraken gemaakt over bibliotheekinstructie. De instructie in de opleiding Politicologie is opnieuw opgezet. De docenten kregen een training zodat zij hun studenten kunnen instrueren. Aan de opleidingen Sociologie en Culturele Antropologie is een aangepast programma aangeboden, afgestemd op de wensen van de coördinatoren.

Geesteswetenschappen

Alle eerstejaars studenten van de Faculteit Geesteswetenschappen volgen het college Informatievaardigheden. Computer-, presentatie- en bibliotheekvaardigheden komen hierin aan de orde. De bijdrage vanuit de bibliotheek wordt verzorgd door medewerkers van het Informatiecentrum van de UB en door de vakreferenten. Het cursusonderdeel omvat drie bijeenkomsten: webcursus informatie zoeken, een rondleiding door de opleidingsbibliotheek en een rondleiding door de UB. Elke bijeenkomst wordt afgesloten met praktische zoekopdrachten.
In januari is de webcursus verrijkt met tussentoetsen waarmee de cursisten tussentijds kunnen nagaan of ze de stof begrepen hebben. De cursus is ook ingepast in de digitale leeromgeving Blackboard. Wie de hele cursus heeft afgerond, kan een individuele toets afleggen.

Inloopcursussen in het Informatiecentrum van de UB

In november en december is zesmaal een inloopcursus Digitale Bibliotheek in de cursuszaal van de UB gegeven. Aan de orde kwamen: zoeken en aanvragen in de UvA-catalogus en PiCarta, elektronische tijdschriften, bibliografische databases en DutchESS. De cursus is gratis voor houders van een UBA-lenerspas.
Gemiddeld volgden tien deelnemers de cursus. De laagdrempelige formule - men hoeft zich niet van tevoren aan te melden - bevalt goed. Wel is gebleken dat het beter is om de stof niet in één maar twee bijeenkomsten te behandelen: één over het zoeken naar boeken en (elektronische) tijdschriften, en één over het zoeken naar tijdschriftartikelen en websites. Een werkgroep zal het vervolg organiseren en uitvoeren.

Juridische Bibliotheek

In de loop van 2001 heeft de Juridische Bibliotheek de inhoudelijke verantwoordelijkheid voor het onderdeel bibliotheekvaardigheden voor eerstejaars overgenomen van het onderwijsinstituut van de faculteit. De Blackboardcursus omvat verschillende componenten zoals een syllabus, inleidende cursus, vragenstellen, oefentoetsen en een eindtoets.
De Bibliotheek Internationaal Recht verzorgt periodiek instructies over de verschillende catalogi, het gebruik van interbibliothecair leenverkeer en de verschillende Europese databanken. De cursussen worden in het Nederlands en het Engels aangeboden.
Met andere universitaire juridische bibliotheken is een aanzet gegeven om, waar mogelijk, samen te werken op het gebied van bibliotheekinstructie.

Verwerving en ontsluiting

De introductie-op-grote-schaal van digitale wetenschappelijke tijdschriften heeft een grote impact op de bibliotheek en haar gebruikers. Deze ontwikkeling is het rechtstreekse gevolg van de onderhandelingen van UKB - het samenwerkingsverband van de universiteitsbibliotheken - met een aantal grote wetenschappelijke uitgevers. Maar het gedrukte tijdschrift en het gedrukte boek verdwijnen niet uit de bibliotheek. Het licentiebeheer, de besteladministratie en de catalogisering wordt voor alle bibliotheken van de universiteit centraal uitgevoerd.

Verwerving

De onderhandelingen met grote uitgevers van elektronische tijdschriften als Elsevier, Kluwer Academic, Academic Press, Wiley en Springer hebben in 2000 en 2001 een heel nieuw karakter gekregen, doordat niet langer afzonderlijke titels maar hele portfolio's worden aangeschaft. Deze ontwikkeling verandert de verhouding tussen de faculteitsbibliotheken en de UB de komende jaren grondig. Een eerste direct gevolg is het geleidelijk verdwijnen van gedrukte wetenschappelijke tijdschriften uit de medische en natuurwetenschappelijke bibliotheken, en in mindere mate ook uit de alfa- en gamma-bibliotheken.
De Medische Bibliotheek van het AMC stelt na een uitvoerige test een flinke collectie online boeken ter beschikking. Het gebruik wordt maandelijks gemonitord.
De Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek heeft opnieuw in het kader van het project Bibliotheekvoorziening Geesteswetenschappen gelden toegekend aan de Universiteiten van Amsterdam, Groningen, Utrecht, Leiden, de Katholieke Universiteit Nijmegen, de Vrije Universiteit en de Koninklijke Bibliotheek. Het gaat om een bedrag van in totaal € 3.176.460. Voorwaarde voor de toekenning was dat de zeven betrokken instellingen gezamenlijk van het totale bedrag € 680.670 bijdragen. De gelden zullen in de periode 2002-2004 besteed worden. De helft van het bedrag is gereserveerd voor landelijke licenties op digitaal materiaal.

Schenkingen
De UB ontving, naast een groot aantal schenkingen van één of enkele publicaties, een aantal grotere schenkingen zoals de collectie naslagwerken en catalogi van P. Valkema Blouw, ongeveer 20.000 dia's uit de nalatenschap van C.A. Crena de Iongh, de jaarlijkse schenking Duitstalige en Franstalige bellettrie uit Zwitserland van Pro Helvetia en zo'n 750 schoolboeken biologie, afkomstig van de Heimans en Thijsse Stichting.
De schenking en bruikleengeving van de collecties Anton Reichling en Emile van Moerkerken werden afgerond door de ondertekening van de akten van schenking en bruikleen.
Uit de nalatenschap van dr. Henriëtte Boas ontving de Bibliotheca Rosenthaliana de Nederlandstalige judaica, voor zover die nog niet in de collectie aanwezig waren.
De Commissie voor de Propaganda van het Nederlandse Boek schenkt sinds een aantal jaren de complete sets *Best verzorgde boeken* aan de UB. Vanaf 2001 zijn daar ook de *Best verzorgde Jaarverslagen* en *Best verzorgde Kalenders* aan toegevoegd, zodat in de UB een totaalbeeld beschikbaar komt van het best verzorgde grafische werk in Nederland.

De firma Tetterode te Amsterdam gaf ter gelegenheid van haar 150-jarig bestaan het zogenaamde Athiaskastje in permanente bruikleen. Het antieke kastje bevat de stalen stempels en koperen matrijzen waarmee gedurende meer dan 200 jaar Hebreeuwse letters zijn gemaakt door de joodse drukkers en lettergieters Proops en Athias. In Amsterdam zijn met dit materiaal duizenden Hebreeuwse en Jiddische boeken gedrukt.
De Vereniging van Vrienden van de UB schonk onder andere een aantal brieven van Multatuli.
Het Universiteitsmuseum ontving een borstbeeld van Anton Dreesmann, gemaakt door Kees Verkade, een groot aantal foto's uit het archief van het Folia Civitatis, het weekblad van de Universiteit van Amsterdam en nog tal van andere objecten.

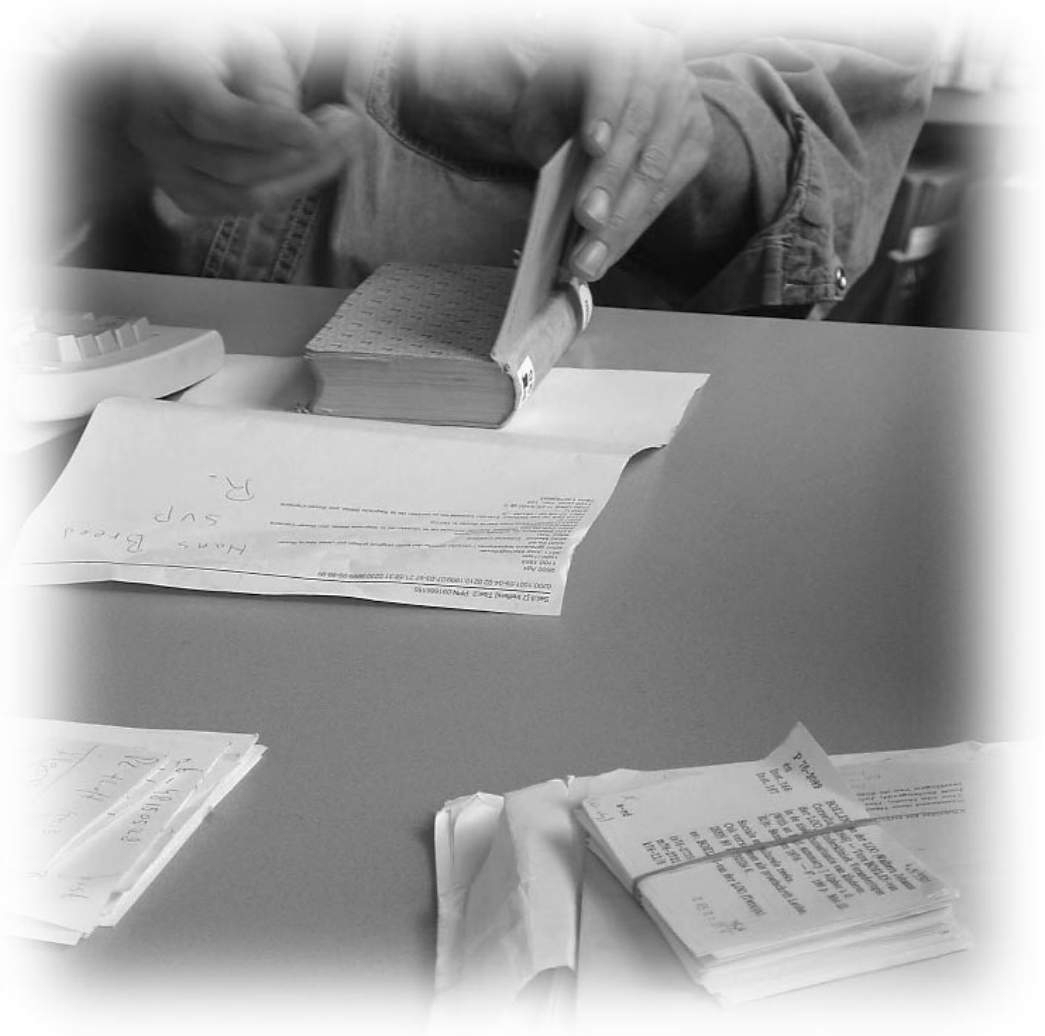
Approval Plans
In 2001 is een proef voorbereid met de toepassing van zogenaamde approval plans. Een approval plan, een overeenkomst tussen bibliotheek en leverancier, bestaat uit nauwkeurig omschreven aanschafprofielen. Op basis daarvan selecteert de leverancier nieuwe publicaties voor de bibliotheek. Vakreferenten zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de aanschafprofielen en hebben de mogelijkheid geselecteerde publicaties terug te sturen. Daarmee blijven zij eindverantwoordelijk voor de selectie.
Voor de proef zijn negen vakgebieden geselecteerd: vijf uit Geesteswetenschappen, drie uit Maatschappij- en Gedragswetenschappen en één uit Economie en Econometrie.
De introductie van de approval plans zal een belangrijke verandering van het proces van collectievorming met zich meebrengen.

Administratie van de acquisitie

De organisatorische integratie van de bibliotheken van de Faculteit Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica en de samenvoeging van de bibliotheken van Politieke- en Sociaal Culturele wetenschappen in de Bushuisbibliotheek, resulteerden in een aanzienlijke beperking van het aantal budgetten en daarmee tot een vereenvoudiging van het acquisitiebeheer.
In 2001 zijn in totaal 11.389 monografieën besteld. Met het interuniversitaire Centrum voor Studie en Documentatie van Latijns Amerika (CEDLA) zijn eind 2001 afspraken gemaakt over de verwerving van boeken en tijdschriften via de UB.
Het aantal papieren en gecombineerde papieren en 'online' tijdschriftabonnementen is in 2001 gedaald tot circa 9.400. Het aantal ingecheckte afleveringen daalde tot 57.000. De tijd die hierdoor beschikbaar kwam, is gebruikt voor het catalogiseren en verwerken van de elektronische tijdschriften in de catalogus en de acquisitiemodule.
Het aantal 'online only' abonnementen bedroeg eind 2001 ruim 2.300 titels. Het bestellen - inclusief het bestuderen en afsluiten van licenties -, de financiële verwerking en het beheer van de elektronische abonnementen was nog erg arbeidsintensief. Om het beheer van deze tijdschriften in goede banen te leiden en de 'linking' die nodig is om het gelijktijdig doorzoeken van heterogene databases in de nabije toekomst mogelijk te maken, wordt een richtlijn voor de uitgevers voorbereid. Het gaat hierbij om vragen als: welk tijdschrift is via welk pakket beschikbaar? Functioneert de toegang naar behoren? Tot welke datum is er toegang geregeld? Zijn er backvolumes toegevoegd?

Catalogusproductie

In het verslagjaar zijn 42.533 publicaties (monografieën, meerdelige publicaties, oude drukken, kaartmateriaal, elektronische documenten en audiovisueel materiaal) gecatalogiseerd. Hiervan waren 21.304 publicaties bestemd voor de faculteitsbibliotheken. Daarnaast zijn 6.885 tijdschriften gecatalogiseerd, waarvan ongeveer 1.900 elektronische. Naast de niet-telbare databasebewerkingen zijn 14.000 thesaurusrecords ingevoerd, 25.000 titels verwijderd en 9.000 records verwerkt in het kader van de tijdschriftenmatching.
De UB en de faculteitsbibliotheken hebben afspraken gemaakt over de catalogusverwerking van 'grijze literatuur', dat wil zeggen niet officieel gepubliceerde rapporten, congresverslagen enzovoort. Ook zijn formats opgesteld voor de collectieve beschrijving van collecties ongecatalogiseerd materiaal met een inhoudelijke of formele samenhang en voor beeldmateriaal.

In het retroconversieproject zijn 76.613 titels geconverteerd, inclusief 3.018 titels voor het Metamorfoze-project. De werkvoorraad is daarmee teruggelopen tot ongeveer 165.000 titels. Naar verwachting zal het project bij een gelijkblijvende productie en formatie begin 2004 worden afgerond.
In totaal zijn 24.922 publicaties, waarvan circa 1.200 elektronische tijdschriften, op onderwerp ontsloten met behulp van de Nederlandse Basisclassificatie en trefwoorden. Er is onderzocht hoe de schat aan gegevens die de oude systematische kaartcatalogus van de UB bevat, op een overzichtelijke manier aangeboden kan worden via een webpagina zodat een zoekactie in de catalogus mogelijk wordt. Dit veronderstelt het elektronisch opslaan van de bestaande systematiek in een boomstructuur. Inmiddels is ruim de helft van de bestaande rubrieken verwerkt.

Ontsluiting Bijzondere Collecties
In 2001 is de catalogus van het Universiteitsmuseum beschikbaar gekomen binnen de catalogus van de UvA. Hierdoor is de collectie voor het eerst door een breed publiek op afstand te raadplegen.
De beschrijving van de prenten van de Collectie Doopsgezinde prenten is afgerond. Er is een plan voorbereid om deze collectie te digitaliseren en op te nemen in een beelddatabank. De UB bracht samen met de Koninklijke Vereniging van het Boekenvak twee cd-rom's uit met databanken die een groot deel ontsluiten van de collectie van de vereniging, die de UB in bruikleen heeft. De databank *Personalia & Prospectussen* bevat gegevens over bedrijven en personen die actief zijn geweest in het Nederlandse boekenvak. De databank *Prenten & Portretten* onsluit de grote verzameling portretten, historische prenten met betrekking tot het boekenvak, specimina van druktechnieken, boekillustraties enzovoort.

BUSHUIS

Huisvesting en voorzieningen

Een hoogtepunt was de opening van de Bushuisbibliotheek waarin de vier bibliotheekvestigingen voor Politieke en Sociaal-Culturele wetenschappen zijn samengebracht. Deze samenvoeging van vestigingen past in het streven naar grote, goed geoutilleerde en professionele bibliotheken, die een belangrijke en aansprekende rol spelen in het academisch leven van de universiteit.
Aan de verhuizing van bibliotheekvestigingen gaat in veel gevallen een verkleining van de open collecties vooraf. Een deel van het minder frequent gebruik materiaal wordt verplaatst naar het UBA-boekendepot in het IWO. Via de catalogus kan het worden opgevraagd. Het is dan snel weer beschikbaar.

Bushuisbibliotheek
In 2001 is het Bushuis aan de Kloveniersburgwal opgeleverd. De vier vestigingen voor Politieke en Sociaal-Culturele Wetenschappen, onderdeel van de Faculteit Maatschappij- en Gedragswetenschappen zijn in de zomer verhuisd naar de nieuwe locatie. Het in elkaar schuiven van de collectie in open opstelling en het plaatsen van de collectie in het magazijn is dankzij het goede voorbereidende werk en de inzet van de medewerkers uitstekend verlopen en zelfs sneller gegaan dan voorzien. Met ingang van het nieuwe studiejaar is de bibliotheek voor de gebruikers opengesteld. De burgemeester van Amsterdam, mr. J. Cohen, heeft op 7 november de officiële opening verricht. Er is een Open Dag georganiseerd voor alle medewerkers van de UvA en de bewoners van de buurt en tot eind december zijn wekelijks rondleidingen georganiseerd voor belangstellenden. De reacties zijn over het algemeen enthousiast: het Bushuis is een geslaagde combinatie van een moderne bibliotheek en hergebruik van een historisch pand.
Met de nieuwe bibliotheek is het aantal studieplaatsen aanzienlijk uitgebreid. In totaal zijn er ruim 250 gerealiseerd. Het Informatiseringscentrum van de universiteit beheert de studiezalen waar 129 studieplaatsen met pc zijn gerealiseerd. Daarnaast zijn er 26 raadpleegplaatsen die toegang bieden tot de bibliotheekbestanden, conform de raadpleegplaatsen op de UB.

Foto's: Petra Spiljard

Pierson-Révész-bibliotheek

De bibliotheek Pedagogische en Onderwijskundige Wetenschappen is in augustus verhuisd van de Wibautstraat naar de Pierson-Révész-bibliotheek op het Roeterseiland. De bibliotheekruimte in de Pierson-Révész-bibliotheek is hiervoor uitgebreid.
Magazijnruimtes binnen de bibliotheek zijn opgeheven, kleinere werkkamers zijn uitgebroken en samengevoegd tot grote werkkamers. Er zijn nu ongeveer 200 studie- en raadpleegplaatsen.
Er is een overlegruimte voor studenten ingericht, waarvoor een draadloos netwerk is geïnstalleerd. Laptops van de bibliotheek kunnen in dit draadloze netwerk gebruikt worden. In de toekomst zullen studenten ook met hun eigen laptops de draadloze voorzieningen in de bibliotheek kunnen gebruiken, bijvoorbeeld voor printen, internet enzovoort.

Juridische Bibliotheek

Er is nog geen duidelijkheid over de huisvesting van de Bibliotheek Internationaal Recht. De bibliotheek is voorstander van een verhuizing naar het gebouw Binnengasthuis 5. Daar grenst de bibliotheekruimte aan de studiezaal van de Algemeen Juridische Bibliotheek zodat een unilocatie gerealiseerd kan worden.

Mediatheek ACTA

De mediatheek is uitgebreid met 21 publieks-pc's waarmee het aantal studieplaatsen met pc op 57 is gekomen.

Bibliotheek Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica

De voorgenomen clustering van de bibliotheeklocaties op het Roeterseiland is in de ijskast gezet in verband met asbestproblemen. De verhuizing van de Natuurkundebibliotheek naar het Wibauthuis is voorbereid. De klimaatbeheersing in de Plantagebibliotheek is gedeeltelijk vernieuwd en hierdoor sterk verbeterd.

Collecties UB/Geesteswetenschappen

In 2001 is verder gewerkt aan de concentratie van de verspreide collecties op het gebied van de Geesteswetenschappen. In de bibliotheek Bungehuis zijn de werkzaamheden afgerond met de herplaatsing van de collectie Nieuw-Grieks/Byzantinologie in de open bibliotheekruimte.
In de bibliotheek P.C. Hoofthuis is de ontdubbeling en herschikking van de diverse deelcollecties voortvarend voortgezet. Dit project heeft tot doel de huidige collecties in open opstelling in omvang terug te brengen zodat zij passen in de toekomstige nieuwbouw. Ook is voldoende ruimte vrijgemaakt om de collectie Oost-Europese studies in 2002 in de bibliotheek P.C. Hoofthuis op te nemen. Op de huidige locatie aan de Vendelstraat is de collectie Oost-Europese studies verkleind. Materiaal dat in het kader van de ontdubbelingsprojecten uit de collectie werd afgestoten, is onder andere geschonken aan de Universiteit van Olomouc (Tsjechië) en de Stichting Stedenband Amsterdam-Managua.
Vooruitlopend op de afronding van de herschikkingsprojecten is de werkgroep *Dynamische Open Opstelling* ingesteld, die voorwaarden en voorstellen voorbereidt voor de toepassing van een zogenaamde dynamische open opstelling. Als de projecten zijn afgerond, hebben de open opgestelde collecties namelijk samen een omvang die in de komende jaren tot de realisering van de nieuwbouw en daarna niet meer mag groeien. Door de periodieke verplaatsing van materiaal uit het UBA-boekendepot (IWO) naar de open opstelling en omgekeerd, kan voldaan worden aan de groeiende behoefte collecties met enige regelmaat te actualiseren in verband met accentveranderingen in onderwijs en onderzoek. De werkgroep zal hiervoor in 2002 voorstellen formuleren.
Het samenwerkingsproject met de Letterenbibliotheek van de Universiteit Utrecht, gericht op een gezamenlijk te ontwikkelen plaatsingssysteem voor alle geesteswetenschappelijke collecties, is in de zomer van 2001 afgerond. In Utrecht zijn inmiddels de eerste collecties herplaatst op de nieuwe signaturen. In Amsterdam is de herplaatsing van deelcollecties voorlopig opgeschort in afwachting van voldoende financiële middelen. In 2002 zal definitieve besluitvorming plaatsvinden.

Huisvesting UB/Geesteswetenschappen

Het P.C. Hoofthuis is naast de UB-Singel verreweg de grootste bibliotheek voor de Geesteswetenschappen en trekt veel bezoekers. Daarom zijn, nadat al eerder de vloerbedekking grotendeels was vernieuwd, alle stoelen vervangen - na een wekenlange 'zitproef', waarbij bezoekers hun waardering voor diverse modellen tot uitdrukking konden brengen. Met veel vasthoudendheid is gezocht naar financiële middelen om ook de bibliotheek in het Bungehuis de dringend noodzakelijke facelift te geven - nog zonder resultaat, maar er gloort licht aan de horizon.

Nieuwe UB

De discussie over de bouw van een nieuwe UB op het Binnengasthuisterrein is afgerond met een voor de UB in zekere zin teleurstellende uitkomst. Nadat eerst de optie van een nieuwe UB in het oude ABN/AMRO-gebouw aan de Vijzelstraat, tot opluchting van de UB was verworpen, is besloten de UB/Geesteswetenschappen deels te herhuisvesten in nieuwbouw op het Binnengasthuisterrein, deels te handhaven op de huidige locatie aan het Singel. Dit noopt tot heroriëntatie van de organisatie en tot heroverweging van het oorspronkelijke concept. Intussen werd bij de voorbereiding van de bibliotheek voor de Bijzondere Collecties aan de Oude Turfmarkt goede voortgang geboekt: er is inmiddels een Voorlopig Ontwerp vastgesteld en aan het Definitief Ontwerp wordt gewerkt.

UB-Beter-project

In samenwerking met de sector Data- en telecommunicatie van het Informatiseringscentrum is gewerkt aan de verbetering van het netwerk in de UB.
Een ander onderdeel van UB-Beter-project is de invoering van Dynamic Host Control Protocol (DHCP) op alle pc's in het gebouw Singel 425. Met dit protocol kunnen ipnummers, die noodzakelijk zijn om pc's te identificeren op het netwerk, volledig op afstand worden toegewezen en veranderd. Hierdoor is een snellere afhandeling van het beheer mogelijk.

Vernieuwing publieks-pc's

De pc's voor de raadpleging van de catalogus zijn in 2001 vervangen door werkplekken met grafische toegang tot de Digitale Bibliotheek. Het systeem is opgebouwd met zogenaamde *kiosksoftware*, die de pc afsluit voor ander gebruik dan internet en een zogenaamde *proxy-server* die de mogelijkheid biedt om het internet gebruik te beperken tot de Digitale Bibliotheek. Zonder identificatie of andere plichtplegingen zijn zo alle catalogi, databases, elektronische tijdschriften en geselecteerde websites onder handbereik van het publiek.
Bij de locaties van UB/Geesteswetenschappen zijn veertig van deze nieuwe werkstations beschikbaar. De Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen heeft het systeem voor de nieuwe Bushuisbibliotheek overgenomen en er zesentwintig pc's mee uitgerust.

UBA-boekendepot in het IWO

In 2001 heeft opnieuw een meting plaatsgevonden van de totale bibliotheekcollectie van de universiteit. In voorgaande jaren was steeds sprake van groei, maar in de afgelopen twee jaar is de collectie met ongeveer tien kilometer in lengte afgenomen. Dit is het resultaat van de omvangrijke ontdubbelings-, herschikkings - en opruimprojecten, zowel bij de faculteitsbibliotheken als bij de UB. De ruimtewinst is vooral terug te vinden bij de faculteitsbibliotheken, met inbegrip van UB/Geesteswetenschappen, die delen van hun collecties afstoten naar het boekendepot. Het depot begint als gevolg hiervan geleidelijk aan vol te lopen. Daarom wordt het uitgebreid met een derde en vierde verdieping. De derde is bestemd voor de bibliotheek, op de vierde verdieping zullen grote tentamenzalen worden ingericht. Het bouwproject is aanbesteed en begin 2002 is gestart met de bouw.

050

Beheer en behoud

Achter de schermen van de bibliotheek wordt aandacht besteed aan het zorgvuldig beheer en het behoud van het aan de bibliotheek toevertrouwde materiaal dat voor toekomstige generaties van waarde blijft. Landelijke en lokale afspraken over taakverdeling en aanpak zijn hierbij van groot belang.

Een groot aantal magazijnen in de UB is opnieuw ingericht om de opname van zeer veel gedeselecteerde boeken en tijdschriften uit de facultaire collecties mogelijk te maken. Gedeselecteerd materiaal van vóór 1800 werd voorzien van een gekleurde kaft en geplaatst in het magazijn voor zeldzame en kostbare werken. Grote aantallen pamfletten en brochures zijn verpakt in zuurvrije hoezen en in hard kartonnen cassettes geplaatst. Het herverpakken en op volgorde brengen van de microfiches die gemaakt zijn in het kader van het Metamorfoze-project, gingen gestaag door. Er waren eind 2001 al meer dan 85.000 afdrukken. De verhuizing van een grote collectie kranten van Oost-Europese studies naar het UBA-boekendepot, werd afgerond.
In 2001 kon het conserveringsplan voor de collectie oude drukken bij de afdelingen Nederlands en Neolatijn in bibliotheek van het P.C. Hoofthuis worden afgerond. Er is een begin gemaakt met de uitvoering van extra bindwerk voor de afdeling Klassieken & Archeologie.
Als verlengstuk van het Mondriaanproject zijn ongeveer 10.000 oude atlaskaarten uit de collectie Muller herverpakt in zuurvrij materiaal. De vijftien kostbare wereldkaarten uit de collectie zijn gerestaureerd.

Metamorfoze
In het kader van het Metamorfoze-programma, het landelijke conserveringsprogramma onder leiding van de Koninklijke Bibliotheek, zullen 14.500 titels worden geconserveerd. Het gaat om het vervolgtraject conservering *Boeken, kranten en tijdschriften van Nederlandse origine uit de periode 1840-1950.* Voor dit project is ruim € 900.000 beschikbaar gesteld, een eigen bijdrage is niet verschuldigd. Eind 2001 waren 4.900 van de titels gemarkeerd voor verfilming en ruim 800 titels gereed gemaakt voor verzending naar de verfilmer. Voor de ontzuring van het daartoe geëigende materiaal, ongeveer vijfentwintig procent van de te verfilmen titels, kwam € 100.000 beschikbaar.
Op grond van de negatieve ervaringen met de kwaliteit van de verfilming is besloten tot een herziening en aanscherping van de landelijke richtlijnen. De UB leverde hiertoe een substantiële inhoudelijke bijdrage.
Aan de ontsluiting van de Verwey-collecties is hard gewerkt. Maar de voortgang van de projecten Literaire collecties kwam nagenoeg tot stilstand toen bleek dat de kwaliteit van een groot deel van het geleverde micromateriaal onacceptabel was. Vrijwel alle beschikbare capaciteit moest worden besteed aan de controle van de fiches, de inventarisatie van de problemen en de daarop volgende onderhandelingen over herverfilming.

Universiteitsmuseum
De prioriteit van het Universiteitsmuseum lag ook dit jaar bij de conservering van de collecties en de ontwikkeling van nieuwe conserveringsplannen. Het streven is om over vijf jaar het fysieke beheer van de verspreide collecties op orde te hebben. Daarna kan de presentatie de volle aandacht krijgen.

Voor de conservering van fotomateriaal uit de collecties van het Universiteitsmuseum, het fotomateriaal van de Universiteitsbibliotheek en facultaire fotocollecties is vooral geïnvesteerd in kasten en verpakkingsmateriaal. Diepgaande ontsluiting is niet aan de orde, alleen aanpassing van de beschrijvingen. In totaal waren op 1 december 31.032 foto's verpakt en minimaal van een basisregistratie voorzien. Het project loopt tot eind 2002.
Het museum is ook projectleider van een aantal facultaire conserveringsprojecten.
In maart gaf de Mondriaan Stichting het groene licht voor de conservering en ontsluiting van de collectie Fonetiek. Deze collectie omvat geluidsdragers in de vorm van wasrollen, schellakplaten en verschillende generaties tapes. Het Meertens Instituut van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen zal de geluidsdragers digitaliseren. Dit project impliceert ook afstoting van materiaal dat niet in de collectie past en dus niet voor digitalisering in aanmerking hoeft te komen. De afronding van dit project is voorzien eind 2002.
Voor het beheer van de collectie mr. Jaap Kunst, ondergebracht bij de Leerstoelgroep Muziekwetenschap, is samenwerking gezocht met het Nederlands Audiovisueel Archief in Hilversum. De collectie bestaat uit vijftien verschillende soorten materialen, grofweg onderverdeeld in papier, geluidsdragers, fotomateriaal en muziekinstrumenten. Het historisch geluidsmateriaal wordt aan het archief in bruikleen overgedragen, in ruil voor gedigitaliseerde kopieën van een deel van het materiaal. De UB zal het papieren materiaal beheren en het Universiteitsmuseum het fotografisch materiaal. De afronding van het project is voorzien in december 2003.
In verband met de asbestperikelen bij de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica, in het bijzonder in het Van der Waals-Zeemanlaboratorium in de Valckenierstraat, zijn de collecties overgebracht naar het depot van het Universiteitsmuseum in het UBA-boekendepot (IWO); het gedeelte dat nog niet beschreven is, werd overgebracht naar het museum.

Het Instituut Collectie Nederland onderzoekt in opdracht van het College van Bestuur de functies en presentatiewaarde van de universitaire museale collecties. Het Universiteitsmuseum heeft hiervoor een overzicht gemaakt van de veertig deelcollecties bij de verschillende beheerseenheden. De uitkomst van het onderzoek zal ook betrokken worden bij de verdere vormgeving van de nieuwe bibliotheekvestiging aan de Oude Turfmarkt.

Strategie en beleid

De bibliotheek is een belangrijke ondersteunende faciliteit voor de primaire processen van de universiteit: Onderwijs, Onderzoek en Maatschappelijke Dienstverlening. Een goede bibliotheek is zowel in haar digitale als in haar niet-digitale verschijningsvorm een onmisbaar fenomeen voor die processen, en vervult een vooraanstaande rol in de informatievoorziening en in de academische socialisatie van medewerkers en studenten.

De bestuurlijke en organisatorische ontwikkelingen binnen de UvA en de technische en inhoudelijke ontwikkelingen binnen de informatievoorziening maken dat 'de bibliotheek' steeds meer een instellingsbrede voorziening is, zij het met lokaal verschillende verschijningsvormen. Deze ontwikkeling betekent een indringend en niet altijd pijnloos veranderingsproces in alle lagen van de organisatie, zowel binnen de UB als in de faculteitsbibliotheken. Het is een kunst daar goed mee om te gaan. Het beleid van de UB strekt zich dan ook behoedzaam uit over alle bibliotheekvoorzieningen van de UvA, inclusief die van het Academisch Medisch Centrum en het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam. Voortbouwend op de nota 'Nieuwe Formule' uit 1998, is in 2001 een Mission Statement vastgesteld die aan deze ontwikkeling recht doet. Deels een codificatie van wat zich de afgelopen jaren heeft voorgedaan, deels nog een 'doel waarnaar wij streven'.
Ook in 2001 is gestreefd naar versterking van de procesmatige activiteiten en de verbetering van de samenhang daarbinnen. Hoewel de gebruikers de dienstverlening van de faculteitsbibliotheken en de UB over het algemeen hoog waarderen, kwam de UB bij haar zelfevaluatie tot de conclusie dat veel van die processen niet of matig beschreven zijn, en kritische aandacht kunnen velen. De UB maakt voor haar interne proces van planmatige kwaliteitsverbetering gebruik van het kwaliteitsmodel van het Instituut Nederlandse Kwaliteit. Daarvoor zijn enkele bijeenkomsten met de sector- en afdelingshoofden gehouden, die bedoeld waren om vertrouwd te raken met het model en om een begin te maken met het hanteren van het model. De uitkomsten van de eerste introspectie en de prestatiemetingen moeten nog geoperationaliseerd worden.
De Pierson-Révész-bibliotheek werkt, binnen de context van de Faculteit der Economische Wetenschappen en Econometrie, eveneens aan kwaliteitsverbeterering met behulp van het kwaliteitsmodel van het Instituut Nederlandse Kwaliteit.

Samenwerking in landelijk verband

Steeds meer zaken dringen zich op als onderwerp van overleg en samenwerking met de bibliotheken van de andere universiteiten, met de Koninklijke Bibliotheek en de Bibliotheek van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Veel tijd is besteed aan de afsluiting van licenties/overeenkomsten met een aantal grote internationale uitgevers van wetenschappelijke tijdschriften. Ook is met succes verder gegaan op de eerder ingeslagen weg van gemeenschappelijke collectievorming op het gebied van de Geesteswetenschappen, onder coördinatie van de Koninklijke Bibliotheek. Bij de selectie van de leverancier van de software voor de integratie van heterogene databestanden heeft de UB de leiding genomen en nauw samengewerkt met een groot aantal andere universiteitsbibliotheken. Een gezamenlijke keuze biedt namelijk belangrijke voordelen voor het beheer en de ontwikkeling van de Digitale Bibliotheek.

Samenwerking is ook van groot belang voor de universitaire musea en hun collecties. De UvA participeert in de Stichting Academisch Erfgoed. Het bestuurslidmaatschap daarvan ging in 2001 over van Bureau Communicatie naar de UB. De stichting heeft met succes een vervolg bewerkstelligd op het door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen gefinancierde en door de Mondriaan Stichting uitgevoerde programma voor de conservering en het behoud van de universitaire museale collecties.

Samenwerking op discipline niveau

De Juridische Bibliotheek neemt deel aan het project de Virtuele Juridische Bibliotheek waarin de juridische bibliotheken van alle Nederlandse universiteiten en de bibliotheek van het Vredespaleis participeren. Doel van het project is de afstemming van de tijdschriftencollecties en verbetering van de dienstverlening aan klanten door middel van de levering van artikelen. Er is nu een databestand beschikbaar van de abonnementen op juridische tijdschriften van de deelnemende bibliotheken.
De Medische Bibliotheek is actief in het Convent van Academische Medische Bibliotheken in Nederland. Samen met de Hogeschool van Amsterdam heeft de bibliotheek een collectieprofiel Verpleegkunde opgezet en met het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis in Amsterdam zijn gesprekken gestart over kennisuitwisseling en afstemming van collectieprofielen.

Internationale samenwerking

Via het samenwerkingsverband van de Nederlandse universiteitsbibliotheken wordt een bijdrage geleverd aan de activiteiten van ICOLC, het internationale verbond van bibliotheekconsortia. Ook is de bibliotheek is lid geworden van SPARC, een alliantie van Europese wetenschappelijke bibliotheken, bibliotheekorganisaties en onderzoeksinstellingen

die een grotere competitie bij het uitgeven van wetenschappelijke tijdschriften wil stimuleren. SPARC introduceert nieuwe mogelijkheden voor het uitgeven van wetenschappelijke tijdschriften en streeft naar samenwerking met uitgevers om de resultaten van kwalitatief hoogstaand onderzoek zo efficiënt mogelijk te verspreiden.
De bibliotheek Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica is actief in de European Botanical and Horticultural Libraries Group en de Council on Botanical and Horticultural Libraries.
Sinds 1996 is de UB actief betrokken bij lokale, nationale en internationale innovatieve projecten op het gebied van de elektronische informatievoorziening. Hierdoor kon een groot aantal nieuwe elektronische diensten en belangrijke componenten van de Digitale Bibliotheek worden ontwikkeld. Deze innovatieve projecten worden opgezet binnen het EDUBA (Elektronische Diensten UBA)-programma. Het Digitaal Productiecentrum werkt nauw samen met onder andere de Digital Library Production Service van de University of Michigan.

Organisatie en personeel

Het traditionele concept van de bibliotheek is onder invloed van de Digitale Bibliotheek aan verandering onderhevig. De organisatie staat voor de opdracht om te innoveren en te moderniseren. Personeel is en blijft één van de belangrijkste succesfactoren van de bibliotheek.

De bibliotheek is in verandering, niet alleen de bèta- en medische bibliotheken maar ook een alfa-georiënteerde bibliotheek als de UB/Geesteswetenschappen.
Een belangrijke opdracht voor het management is daarom goede vormen van communicatie te vinden om verandering en vernieuwing niet alleen duidelijk te articuleren, maar ook door de medewerkers geaccepteerd te krijgen. Dat lukt niet altijd. Uit een evaluatie die in 2001 is uitgevoerd naar de reorganisatie van de UB in 1999, is naar voren gekomen dat met name de medewerkers van de voormalige faculteitsbibliotheek Geesteswetenschappen niet onverdeeld gelukkig zijn met de veranderingen. Niettemin zullen de pogingen om meer uniformiteit en een grotere mate van professionaliteit te realiseren onverminderd worden voortgezet.
Daarbij moet het goede midden gevonden worden tussen 'top-down' en 'bottom-up'. Mede hierom is opnieuw het belang van werkoverleg en van functioneringsgesprekken benadrukt. Ook zijn rondom veranderingsprocessen en introductie van nieuwe producten en diensten diverse bijeenkomsten voor de medewerkers belegd.
De Juridische Bibliotheek is gestart met de evaluatie van de reorganisatie van 2000. In de eerste ronde zijn de verschillende vormen van werkoverleg onder de loep genomen.

Opleiding en training

De Opleidingscommissie van faculteitsbibliotheken en UB heeft een inventarisatie gemaakt van alle bibliotheekfuncties bij de universiteit en van de kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn om de diverse functies te kunnen vervullen. Meer dan twintig functies zijn onderscheiden en zo'n vijftig kenniselementen en vaardigheden. Aan de hand van een matrix *Kennis en Vaardigheden* zal vervolgens de opleidingsbehoefte in de organisatie in kaart gebracht worden.
Op 25 januari 2001 vond de tweede studiedag voor vakreferenten, informatiespecialisten en (adjunct-)conservatoren plaats over de veranderende taken van de vakreferent. De werkgroepen die een half jaar daarvoor in het leven waren geroepen, presenteerden zich. De werkgroep *Taken en kwalificaties* heeft zich gericht op het uitwerken van een checklist voor vakreferenttaken en bijbehorende scholingseisen en scholingsmogelijkheden, in aansluiting op het werk van de Opleidingscommissie. De werkgroep *Approval Plans* heeft nieuwe werkvormen voor de collectievorming ontwikkeld.
De sector Verwerving & Ontsluiting heeft opnieuw veel aandacht besteed aan instructie, begeleiding en opleiding over het gebruik van het Pica-bibliotheeksysteem, zowel aan medewerkers van de sector als aan medewerkers van de andere sectoren en van de faculteitsbibliotheken.
Actualisering van kennis en vaardigheden gebeurt ook via het netwerk. Op het intranet van de bibliotheek worden regelmatig handleidingen en wetenswaardigheden op velerlei gebied geplaatst en geactualiseerd. Medewerkers kunnen daarmee in eigen tempo hun kennis bijspijkeren. Op initiatief van de Opleidingscommisie hebben medewerkers van faculteitsbibliotheken en UB de handleidingen voor de modules van het Pica-bibliotheek-

systeem herschreven. Naast de algemene discussie- en mededelingenlijst is een discussie- en mededelingenlijsten opgezet voor specifieke functies, zoals voor baliemedewerkers, die met de opslag- en uitleenmodule van Pica werken.

Tijdelijk personeel

Het afgelopen jaar waren enkele zeer grote projecten in uitvoering, onder andere in verband met de voorbereiding van de nieuwe UB/Geesteswetenschappen en de voorgenomen verhuizing naar de Oude Turfmarkt en het Binnengasthuisterrein. Hierbij wordt niet alleen een sterk beroep gedaan op de bibliotheekmedewerkers, maar het projectwerk brengt ook een groot aantal medewerkers-niet-in-dienst, zoals studenten en Maatwerkers, in de organisatie. Het vergt wel het een en ander van de organisatie om dit in goede banen te leiden - tegelijkertijd kan worden gezegd dat deze tijdelijke krachten over het algemeen heel toegewijde en gemotiveerde medewerkers blijken.
Studenten leveren als uitzendkracht ook een bijdrage aan de dienstverlening via de uitleenbalies in de vestigingen van de UB en aan de surveillance in de studiezalen. Er is een studentenpoule opgezet met zo'n twintig studenten die op afroep beschikbaar zijn. De studentenpoule is ondergebracht bij een uitzendbureau.

Financiën

De financiële situatie van de UB maar ook van de faculteitsbibliotheken heeft te lijden van de stijging van de kosten van informatiedragers, huisvesting en technische infrastructuur. De bibliotheek neemt deel aan de landelijke 'benchmarking' van de universiteitsbibliotheken.

Financiële zorgen hebben de bibliotheekorganisatie gedurende een groot deel van het jaar beziggehouden. De jaarrekening 2000 van de UB maakte risico's zichtbaar, die als gevolg van de bezuinigingen in de begroting 2001 alleen maar groter dreigden te worden. Mede in het licht van de Voorjaarsnota 2001, waarin nog verdere substantiële bezuinigingen op 'het centrale apparaat' werden aangekondigd, leek het raadzaam een zo stringent mogelijk financieel beleid te voeren. Daarom is al vroeg in het jaar een selectieve vacaturestop afgekondigd. De jaarrekening 2001 laat ondanks de vacaturestop toch een negatief resultaat van bijna € 200.000 zien. De druk op de middelen is groot. Enerzijds als gevolg van de taakuitbreiding die het resultaat is van de gekozen strategie waarbij aan de UB steeds meer coördinerende en regisserende taken toevallen, anderzijds als gevolg van het steeds kostbaarder worden van de infrastructuur die een bibliotheek als die van de Universiteit van Amsterdam nu eenmaal nodig heeft om adequaat te kunnen functioneren. Te voorzien is dan ook dat de uitgaven voor de informatie- en communicatietechnologie, zowel voor wat betreft apparatuur als menskracht, en collectievorming de komende jaren verder zullen stijgen. Dit geldt ook voor de huisvesting en verwante kosten zoals schoonmaak. Het kan niet anders dan dat dit ten koste gaat van de personele inzet op andere fronten.
Een vacaturestop is een beleidsarme manier van bezuinigen. Daarom is in de loop van het jaar verder nagedacht over structurele oplossingen van de dreigende financiële problemen. In de Managementovereenkomst voor 2002 is daarom aangekondigd dat de UB zo vroeg mogelijk in het nieuwe jaar met nadere voorstellen op dit terrein zal komen.

Benchmarking en statistiek

Er is gestart met de benchmarking van de Nederlandse universiteitsbibliotheken. De benchmarking heeft betrekking op de effectiviteit van de dienstverlening en de efficiëntie van de bedrijfsvoering. De UBA heeft haar gegevens verzameld en openbaar gemaakt. Helaas laat de rapportage met de resultaten van de andere universiteitsbibliotheken nog op zich wachten waardoor de landelijke vergelijking nog niet kon worden gemaakt.
Op lokaal niveau is een uitgebreide website ontwikkeld met statistiek over de Digitale Bibliotheek. Hierdoor kunnen bibliotheekmedewerkers inzicht verkrijgen in het gebruik van onder meer de catalogus, bibliografische bestanden, elektronische tijdschriften en attenderingsdiensten. De informatie wordt maandelijks aangevuld.

Keuze uit de overige gebeurtenissen

- Op 31 januari werd een studiedag gehouden in het kader van het EDUBA-project *'Integratie van heterogene informatiebestanden'*. Tijdens die dag werd ook een presentatie verzorgd over SFX en MetaLib: Integrating hybrid information resources, door medewerkers van de firma Ex Libris. Een groot aantal Nederlandse wetenschappelijke bibliotheken was vertegenwoordigd.

- *Voor de besten van de klas: prijsboeken en prijsbanden.* Deze expositie, georganiseerd van 5 februari tot en met 16 maart in de UB, gaf weer hoe leerlingen van de Latijnse scholen (circa 1575-1876) op subtiele wijze werden aangezet tot wedijver, met het winnen van een prijsboek als de ultieme beloning.

- Op 8 maart is de integrale uitgave van alle teksten in het *'Handschrift-Borgloon'* gepresenteerd. Het handschrift, dat een grote verscheidenheid aan Middelnederlandse teksten bevat, kwam in 1860 in bezit van de UB.

- Op 14 maart is met de EDUBA-lezing *Webcursus informatie zoeken: presentatie en toekomstvisie*, het EDUBA-project 'Webcursus informatie zoeken' afgerond. Sprekers waren medewerkers van de faculteitsbibliotheken en UB.

- Onder de titel *Taal van stof: letters op textiel* was in de galerij Bijzondere Collecties in de UB van 16 maart tot en met 20 april een tentoonstelling te zien van letters op textiel.

- *Schuldig papier: de aantrekkingskracht van het bruine boek in Nederland 1921-1945* was een tentoonstelling over de invloed van het boek op het nationaal socialisme in Nederland. De expositie kon bezocht worden van 6 april tot en met 1 juni in de UB.

- *Heeft u al een portal? Ontsluiting en integratie van informatie via het internet & metadata en geïntegreerde informatiesystemen*, was de titel van de EDUBA-lezing op 30 mei. Sprekers waren twee medewerkers van de Koninklijke Bibliotheek.

- De firma Tetterode vierde in 2001 haar 150-jarig bestaan. De UB heeft sinds 1971 de Typografische Bibliotheek, ofwel de collectie Tetterode, in haar bezit. Voor de tentoonstelling *Een punt voor typografie,* die ter gelegenheid van het jubileum werd georganiseerd, is een selectie gemaakt uit zeldzame en interessante uitgaven die iets bijzonders bieden op het gebied van letters, ontwerpen en grafische technieken. Was te zien van 15 juni tot en met 17 augustus in de UB.

- Van 7 september tot en met 9 november was de tentoonstelling *De boekhandel pakt uit* te zien, die de UB organiseerde ter gelegenheid van de uitgave van twee cd-rom's ter afronding van het *Prospectussen & Personaliaproject* en het *Prenten & Portrettenproject* van de Koninklijke Vereniging van het Boekenvak, beide gesubsidieerd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

- In de bibliotheek van het Biologisch Centrum Anna's Hoeve was een tentoonstelling ingericht onder de titel *Microscopie in Nederland en de bijzondere betekenis van Amsterdam*. Met behulp van boeken, afbeeldingen en een computerpresentatie werd de bijdrage van Nederlandse onderzoekers aan de ontwikkeling van microscopische technieken zichtbaar gemaakt.

- De tweede bijeenkomst in het kader van EDUBA-project *'Integratie van heterogene informatiebestanden'* vond plaats op 11 september. Onder de titel *ZPortal: Integrating access to heterogeneous information resources*, verzorgde een vertegenwoordiger van de firma Fretwell Downing Informatics een lezing. Een groot aantal Nederlandse wetenschappelijke bibliotheken was vertegenwoordigd.

- Van 1 oktober tot en met 9 november organiseerde het Universiteitsmuseum in de hal van het Maagdenhuis rond een videoproductie over de toekenning van de Nobelprijs aan professor Van 't Hoff in 1901 de tentoonstelling *1901: Jacobus Hendricus van 't Hoff, eerste Nobelprijswinnaar in de scheikunde.*

- Op 18 oktober nam Ton Heijligers afscheid als sectorhoofd Verwerving & Ontsluiting van de UB. Ter gelegenheid van zijn pensionering werd in de Doelenzaal door zes experts een rondetafelgesprek gevoerd over *De Toekomst van het Catalogiseren*.

- In de Galerij Bijzondere Collecties was gedurende de winter een keuze tentoongesteld uit het materiaal dat de Doopsgezinde Bibliotheek en de UB bezitten over de doopsgezinde predikant Herman Bakels. De expositie onder de titel *Wij ketters, Herman Bakels 1871-1952. Doopsgezind predikant, literator, theïst*, gaf een beeld van een gelovig man uit de eerste helft van de 20ste eeuw met vooruitstrevende idealen en ideeën.

- *Ontwikkeling van het Depot Nederlandse Elektronische Publicaties* was de titel van de EDUBA-lezing die op 1 november 2001 werd verzorgd over de bewaring en conservering van digitale publicaties door twee medewerkers van de Koninklijke Bibliotheek.

- Van 7 december 2001 tot en met 15 februari 2002 was in de UB een tentoonstelling gewijd aan de geschiedenis van de uitgeversfamilie Cohen, ter gelegenheid van het verschijnen van het boek '*De Zolders kraken!*' van Esther Z.R. Cohen (overleden in 1998) en Marja Keyser.

Bibliotheekcommissie

De Bibliotheekcommissie adviseert het College van Bestuur over alle bibliotheekaangelegenheden en in het bijzonder over de onderlinge afstemming van de Universiteitsbibliotheek en de faculteitsbibliotheken.

Samenstelling:
- prof. dr. H. Pleij, voorzitter
- prof. mr. E. du Perron
- prof. dr. J.J.M. Franse
- mw drs. P. Goedegebuure
- prof. dr. N.P. Landsman, met ingang van september 2001
- mw prof. dr. S. Leydesdorff
- J. van der Schaaf, namens de Centrale Studentenraad
- mw mr. M.A. Rümke, voorzitter van de Vereniging van Vrienden
- prof. dr. A.W. Schram, tot september 2001
- drs. N. Verhagen
- mw drs. N.H. de Pater, ambtelijk secretaris

De commissie kwam in het verslagjaar driemaal bijeen.
Aan de orde kwamen onder andere:
- huisvesting van de bibliotheken
- decentralisatie van het interbibliothecair leenverkeer
- ontwikkeling van de Digitale Bibliotheek
- financiën
- managementovereenkomst
- omvang van de collecties
- licenties

Vereniging van Vrienden

De Vereniging van Vrienden van de Universiteitsbibliotheek van Amsterdam telde in december 2001 circa 900 leden. De vereniging levert een bijdrage aan de kwaliteit van de collectie van de bibliotheek.

Het bestuur bestond uit:
- mw mr. M.A. Rümke (voorzitter)
- drs. A.R.A. Croiset van Uchelen (penningmeester)
- mw drs. C. van Lakerveld (1e secretaris)
- mw drs. C.J. Godfried (2e secretaris)
- prof. dr. J.Th. Leerssen
- mw prof. dr. M.T.C. Mathijsen-Verkooijen
- de heer P. Nijhoff Asser
- mw drs. F.F.J.M. Pieters
- drs. N. Verhagen
- mr. P.M. Witteman

In 2001 heeft de Vereniging van Vrienden aan de UB geschonken:
- Een belangrijke historisch-cartografische atlas door E. Jomard, midden 19e eeuw: *Les monuments de la géographie ou Recueil d'anciennes cartes européennes et orientales .../* publiés en facsimile de la grandeur des originaux par Jomard, uitgegeven te Parijs bij Duprat tussen 1842 en 1862.
- Het archief van Sem Hartz, kopergraveur en grafisch ontwerper. Bekend als ontwerper van onder meer postzegels, bankbiljetten, boeken en drukletters. Het archief omvat onder meer correspondentie naast boeken en efemeer werk van zijn *private press*, de Tuinwijkpers.
- Negen onbekende brieven van Multatuli en zeven eveneens onbekende brieven van zijn eerste vrouw Tine uit de periode 1868-1870.

Er werden twee Vriendenlezingen gehouden: op donderdag 19 april over 'Onbekende brieven van Multatuli en zijn vrouw Tine' en op 25 oktober over 'Kaarten- en atlassen van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap in de UB Amsterdam'.

Gemeenschappelijke Ondernemingsraad Diensten

De Gemeenschappelijke Ondernemingsraad Diensten is de Ondernemingsraad (OR) van het Bureau van de Universiteit, van het Informatiseringscentrum en van de Universiteitsbibliotheek.

Zaken van uiteenlopende aard betreffende de UB stonden ook in 2001 op de agenda van de Overlegvergadering. Vooral de situatie in het Allard Pierson Museum (APM) had de bijzondere aandacht en zorg van de OR. Aanleiding was de Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) van de UB over de periode september 2000 - januari 2001, met een analyse van de Arbo- en veiligheidsaspecten en een arbeidsbelevingsonderzoek.
Over het algemeen was de (on)tevredenheid, vergeleken met de referentiepopulatie, bij de UB 'normaal' te noemen. Alleen het Allard Pierson Museum sprong er negatief uit.
In de Overlegvergadering van maart kwam de RI&E uitgebreid aan de orde. Andere punten van zorg voor de OR waren onder andere het hoge ziekteverzuim bij de groepen IT-beheer UB en de lenersdiensten, de onvrede over het aantal tijdelijke krachten in verhouding tot het aantal vaste krachten en de hoge scores op 'onvoldoende informatie over het werk' en 'onvoldoende communicatie' vooral bij medewerkers van de vestigingen buiten UB Singel.
Op basis van de knelpunten uit de RI&E is een Plan van Aanpak gemaakt met speciale aandacht voor het Allard Pierson Museum, voor de bedrijfshulpverlening en voor de gebouwen waarin de UB niet zelf de baas is.
In september stemde de OR in met het Plan van Aanpak. De directeur van de UB zegde toe om afzonderlijk te rapporteren over de personele en organisatorische aangelegenheden bij het Allard Pierson Museum. De OR volgde het APM het gehele jaar en zou de stand van zaken in 2002 opnieuw op de agenda zetten. De aanstelling van een Arbo-coördinator, één van de aanbevelingen uit de RI&E, vergemakkelijkte voor de OR het overleg.

In juli stemde de OR in met het ziekteverzuimprotocol UB, een herziene versie, aangepast aan de nieuwe regelgeving.
In november besprak de OR de notitie functionerings-/jaargesprekken. De OR stemde in met deze notitie nadat enkele wijzigingen waren overgenomen en het afsprakenformulier conform de 'Moederregeling' was aangepast.

De Management Overeenkomst voor 2002 werd in dit verslagjaar niet meer besproken. Wel kwam geregeld de slechte financiële situatie van de UB aan de orde en werd de OR geïnformeerd over de vacaturestop, noodzakelijk vanwege overschrijdingen op de personele lasten.

In de loop van het jaar is met de voorzitter van het College van Bestuur tijdens twee Overlegvergaderingen gesproken over de inrichting en de medezeggenschap van de Centrale Diensten. Het College van Bestuur wilde een sterkere scheiding tussen de beleids- en facilitaire eenheden en heeft om die reden voorkeur voor het instellen van twee afzonderlijke Ondernemingsraden: een OR van de faciliterende eenheden (waaronder de UB) en een OR van het kernbureau. De rol van en taakverdeling tussen de bestuursdiensten en faciliterende eenheden zou nader bekeken moeten worden.
De OR sprak de voorkeur uit voor één Ondernemingsraad, mits de indeling van de Centrale Diensten grotendeels intact zou blijven. Vòòr de zomer van 2002 zou gestreefd worden naar besluitvorming hieromtrent.

Bijlage 1

Mission Statement UBA

De UBA is
- een samenhangend geheel van bibliotheekvoorzieningen ter ondersteuning van de primaire taken van de UvA
- klantgericht
- innoverend
- een verantwoordelijk beheerder van belangrijk cultuur-historisch erfgoed.

De Bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam (UBA) is het geheel van bibliotheken van de Universiteit van Amsterdam (UvA), het Academisch Medisch Centrum (AMC) en het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA). Haar kerntaak is het beschikbaar stellen en toegankelijk maken van informatie ter ondersteuning van de primaire taken van deze organisaties. Haar primaire gebruikers zijn de medewerkers en studenten van UvA, AMC en ACTA. Daarnaast stelt zij haar diensten ook beschikbaar aan anderen die daar voor studie en beroep gebruik van willen maken. Dit geldt in het bijzonder voor studenten en medewerkers van instituten en instellingen waarmee de UvA een samenwerkingsverband heeft.

De UBA stelt zich ten doel haar gebruikers optimaal van dienst te zijn en uitstekende faciliteiten aan te reiken bij het gebruik van door de bibliotheken toegankelijk gemaakte informatie. De bibliotheken die deel uitmaken van de UBA werken zoveel mogelijk samen bij het uitvoeren van hun taken. Zij oriënteren zich voortdurend op de behoefte van hun klanten en de veranderingen daarin.

De UBA is een innoverende organisatie, die een bijdrage levert aan de ontwikkeling van nieuwe, in het bijzonder digitale diensten en producten op haar gebied.

De UBA is ook de beheerder van belangrijk cultuur-historisch erfgoed. Zij voelt zich verantwoordelijk voor het bewaren van dit erfgoed voor het nageslacht en voor het beschikbaar stellen daarvan voor onderwijs, onderzoek en maatschappelijke en educatieve doeleinden.

Bijlage 2

Projecten

Nieuwe UB

Als voorbereiding op de verhuizing naar een nieuw UB-gebouw heeft het College van Bestuur financiële middelen uitgetrokken voor het gereedmaken van de collecties voor plaatsing in de nieuw te bouwen Universiteitsbibliotheek op het Binnengasthuisterrein. Het werk wordt uitgevoerd in drie projecten:

Herschikking en ontsluiting collecties

Doel: het met 30% in omvang doen verminderen van de in open opstelling geplaatste collecties; door ontdubbeling en afstoting naar het magazijn, herschikking van de collecties en verwerking in de computercatalogus. In 2001 zijn collecties behandeld in het Bungehuis, P.C. Hoofthuis en de collectie Oost-Europese studies.

Retroconversie

Doel: het invoeren in de computercatalogus van 600.000 titels uit de oude kaartcatalogus; door het overnemen van de gegevens uit de kaartcatalogus, controle en aanvulling.

Nederlandse Basis Classificatie als plaatsingssysteem voor de Geesteswetenschappen

Doel: het ontwikkelen van een systeem van plaatsingssignaturen, in samenwerking met de Bibliotheek van de Universiteit Utrecht; door het gezamenlijk ontwikkelen van een plaatsingssysteem voor alle geesteswetenschappelijke collecties in open opstelling, op basis van de Nederlandse Basisclassificatie.

Metamorfoze

Een landelijk project voor het behoud van nationaal cultureel erfgoed.
Doel: Het voor langere tijd veiligstellen van uniek en waardevol materiaal;
door het vastleggen op microfilm en conserveren van het origineel.

Bijzondere Collecties

Verschillende ontsluitingsprojecten voor de Kerkelijke Collecties en collecties uit de Bibliotheca Rosenthaliana. Deze projecten worden gefinancierd met bijdragen van de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, de Nederlandsche Bank, het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Universiteitsmuseum

Conserveringsprojecten voor verschillende collecties (foto's, fonetiek), medegefinancierd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (de zogenaande Nuis-gelden).

EDUBA

EDUBA-programma: Digitale Bibliotheek en Elektronische Diensten. Sinds 1996 is de bibliotheek actief betrokken bij lokale, nationale en internationale innovatieve projecten op het gebied van de elektronische informatievoorziening. De bibliotheek voert nu het tweede EDUBA-programma (2001-2005) uit.
De programmalijnen zijn:
integratie van heterogene informatiesystemen, informatie en diensten op maat, digitaal publiceren, 'beyond text', ondersteuning aan klanten en educatie.

Bijlage 3

Gebruik catalogus, website en elektronische bestanden

Elektronische bestanden

Bestanden	*Zoekacties 2001*	*Zoekacties 2000*	*Zoekacties 1999*	*Zoekacties 1998*
Catalogus UvA	1.087.309	-	-	-
ERL*	3.377.809	1.851.688	101.732	61.552
Citrix** (3 zoekacties per login)	54.987	56.355	58.509	19.107
UBAweb**	1.360.450	1.086.030	701.844	377.088
Pica				
- PiCarta	448.972	223.561	83.092	9.938
- Online Contents	47.271	78.342	103.709	102.390
- NCC	175.765	217.026	240.005	213.206
- AdamNet	3.824	5.592	6.324	—
- OBN**	34.537	37.646	28.392	23.197
Overige bibliografische bestanden***				
- America: History & Life	457	140	-	-
- Historical Abstracts	958	584	-	-
- EG Recht Online	5.672	-	-	-
- Int. Index to Music Periodicals	75	-	-	-
- Int. Index to the Performing Arts	170	-	-	-
Full text bestanden	*Documenten 2001*	*Documenten 2000*	*Documenten 1999*	*Documenten 1998*
Int. Index to the Performing Arts	191	-	-	-
Opmaat	18.304	14.883	18.411	18.281
ERIC E-Subscribe	655	88	-	-
Patrologia Latina	608	-	-	-
Elektronische tijdschriften**	251.269	133.916	-	-

* *Zie specificatie bekeken records in de volgende tabellen*

** *Zie specificatie in de volgende tabellen*

*** *Alleen opgenomen zijn bibliografische bestanden waarvan statistische gegevens zijn aangeleverd*

Specificatie gebruik UBAwebsite: www.uba.uva.nl

	2001	*2000*	*1999*	*1998*
Bezoeken per jaar	1.360.450	1.086.030	701.844	377.088
Aantal hits per jaar	5.727.893	4.306.140	2.162.915	1.181.279
Aantal pagina's per bezoek	4,21	3,96	3,08	3,13

Bestanden Digitaal Productiecentrum (DPC): www.uba.uva.nl/dpc/

Beelddatabanken	*pagina's*
Kaartencollectie	14.866
Universiteitsmuseum	45.150
multiple search	10.733
Tekstdatabanken	*pagina's*
Voltaire	846
English Prose Drama	690
multiple search	138
Tijdschriften DPC	*hits*
Contributions to Zoology	96.417
Mens & Maatschappij	10.079
Studia Rosenthaliana	3.705
Full Text Collectie	*hits*
Menasseh Ben Israel	210.597

Specificatie bekeken records ERL-bestanden

Bestand	*Bekeken records 2001*	*Bekeken records 2000*	*Bekeken records 1999*
Art Index	58.697	50.175	28.205
Biography Index	7.437	3.746	3.887
Biological Abstracts	41.605	31.173	45.563
Current Contents	-	-	667.814
Dissertation Abstracts	16.579	17.899	15.318
EconLit	148.980	76.544	60.777
Education Library	-	3.046	2.222
ERIC	89.934	66.234	36.998
INSPEC	80.956	60.937	36.595
International Film Archive	3.199	-	-
LISA (Library Information Science Abstracts)	30.002	24.416	14.515
LLBA (Linguistics and Language Behavior Abstracts)	48.007	26.987	11.208
MathSci	1.719	3.772	2.713
Medline	150.838	117.994	49.110
MLA Bibliography	70.397	64.076	49.915
MLA Directory of Periodicals	772	1.279	-
OSH-ROM	8.320	-	-
PAIS (Public Affairs Information Service International)	8.473	7.596	5.002
PAIS (Periodicals/Publishers)	354	-	-
Periodical Abstracts	13.442	13.607	13.596
Philosopher's Index	48.296	31.375	*1.535
Political Science Abstracts	8.698	9.746	7.431
PsycLit	1.793.521	735.352	220.222
Serline	467	266	-
Sociological Abstracts	86.051	79.411	65.642
Soil	1.308	5.331	7.225
Ulrich's Periodicals Directory	2.550	5.889	31.968
Totaal	**2.720.602**	**1.436.851**	**1.377.461**

** november en december 1999*

Specificatie zoekacties Citrix bestanden

Bestand	*Zoekacties 2001*	*Zoekacties 2000*
ABP Commentaar	222	-
Algemene Databank Wet- en Regelgeving	834	5.484
Ambtenarenrecht. Wet- en Regelgeving	636	-
Anchor Bible Dictionary	822	-
Arbeidsvoorwaarden & Sociale Zekerheid	96	-
Art Bibliographies Modern	588	828
Avery Index	648	-
Bibliorom	345	180
Bizon	594	666
Database of Classical Bibliography	423	981
Dyabola	354	213
English Prose Drama	-	78
Euroref	426	396
Far Eastern Economic Review	354	294
Film index	909	885
Fiscale bibliotheek 1	2.694	2.418
Fiscale bibliotheek 2	1.431	1.110
Fiscale bibliotheek 3	810	645
Totaal Fiscale bibliotheek	**4.935**	**4.173**
Gemeentewet en haar toepassing	213	-
Handboek Algemene Wet Bestuursrecht	324	-
Handboek Leerlingbegeleiding	93	-
Handboek Privacy	168	-
Index Islamicus	477	-
Index to Social Sciences & Humanities	738	513
Index to Technical & Scientific Proceedings	225	174
Index Translationum	117	108
Informatiebank Ruimtelijke Ordening & Volkshuisvesting	558	522
International Corpus of English	57	168
International Medieval Bibliography	1.254	732
Internationale Bibliographie Zeitschriftenliteratur	393	315
Juridisch lexicon	135	-
Juridische Bibliotheek 1	16.128	12.336
Juridische Bibliotheek 2	3.321	3.909
Juridische Bibliotheek 3	1.503	1.653
Totaal Juridische Bibliotheek	**20.952**	**17.898**
Justis Celex 1	225	372
Justis Celex 2	129	138
Totaal Justis Celex	**354**	**510**
Literaire Tijdschriften in Nederland	105	204
Middelnederlands Woordenboek	1.020	2.322
Onderwijskundig lexicon	345	-
Opleidingen & Beroepen	162	147
Primair onderwijs & ouders	78	-
Pyttersen's Nederlandse Almanak	789	-
Religion Database	630	432
Romanticism	81	309
Routledge Encyclopedia of Philosophy	1.515	1.443
Ruimtelijk bestuursrecht	309	-
SDU-Register Officiële Publikaties	858	948
Social Research Methodology	72	261
Social Sciences Citation Index	126	441
Statistical Masterfile	168	135
Statline	96	744

Volkskrant	7.485	9.999
Voltaire	42	216
Vrouwen & Recht	174	87
Wing Short-Title Catalogue 1641-1700	75	66
Woordenboek der Nederlandsche Taal	2.343	2.703
Women's Studies	270	180
Totaal	**54.987**	**56.355**

Specificatie zoekacties OBN-bestanden

Bestand	*Zoekacties 2001*	*Zoekacties 2000*	*Zoekacties 1999*
BNTL (Bibliografie van de Nederlandse Taal- en Literatuurwetenschap)	7.541	7.426	9.122
CEN (Catalogus Epistularum Neerlandicarum)	927	1.266	2.004
GLIN (Grijze Literatuur in Nederland)	310	942	1.620
HFD (Het Financieele Dagblad)	8.739	11.415	-
HinT (Historie in Titels)	6.052	6.268	7.318
ICODO Bibliotheekcatalogus	4	22	-
ISTC (Incunabula Short Title Catalogue)	98	150	144
NCRD (Nederlands Centrum voor Rechtshistorische Documentatie en Rechtsiconografie)	59	131	91
NetFirst	1.743	-	-
Onderwijsdatabank	217	425	437
RGN (Repertorium Geschiedenis Nederland)	1.204	984	916
STCN (Short Title Catalogue Netherlands)	6.402	7.338	5.857
SWIDOC-SWL (Sociaal-Wetenschappelijke Literatuur Databank)	1.241	1.279	1.883
Totaal	**34.537**	**37.646**	**28.392**

Specificatie elektronische tijdschriften

Elektronische tijdschriften 2001	*Full text*
American Chemical Society	18.133
American Institute of Physics/American Physical Society	11.047
American Society for Microbiology	12.151
EBSCO	18.353
European Business ASAP	18.922
IDEAL (Academic Press); 17 oktober-december 2001	1.852
International Index to the Performing Arts	191
JSTOR (Journal Storage)	21.734
Nature group; oktober-december 2001	1.782
Project Muse	8.390
Science Direct (Elsevier)	115.359
Science Online	23.355
Totaal	**251.269**

Bijlage 4

Leners, lenerspassen en gebruikersaccounts

Overzicht actieve leners

Lenertype	*Aantal 2001*	*Aantal 2000*
Medewerker UvA	2.896	2.954
Medewerker Nederlandse universiteit	596	628
AdamNet - UBA	518	590
AdamNet - extern	371	403
Overige particulieren	3.016	3.145
Student UvA	14.786	14.578
Student VU	1.485	1.551
Student overige Nederlandse universiteiten	1.321	1.297
Student HBO-Amsterdam	50	65
IBL (1 maand)	1.239	1.200
IBL (2 maanden)	363	295
Bedrijven	45	45
Interne dienst	4	4
Medewerker UB (werkpas)	177	183
Medewerker FB (werkpas)	463	527
Dagpas/maandpas	490	537
Gratis lid	140	110
UvA-kaarthouder	19	17
UHA-student	5	3
HvA-student	623	631
HvA-medewerker	21	22
Alumni	46	31
Student Open Universiteit	16	n.v.t.
Totaal	**28.690**	**28.816**

Verkochte lenerspassen

Type lenerspas	*Aantal 2001*	*Aantal 2000*
Lenerspassen	2.159	2.466
AdamNetpassen	246	327
Dagpassen	413	513
Maandpassen	145	121
Vervangende passen	174	191
Alumnipassen	21	25
Totaal	**3.158**	**3.643**

Verkochte gebruikersaccounts elektronische werkplekken UB

Accounts elektronische werkplekken	*Aantal 2001*	*Aatal 2000*
Dagaccounts à f 5,00	105	136
Maandaccounts à f 10,00	144	252
Jaaraccounts à f 50,00	88	104
Totaal	**337**	**492**

Bijlage 5

Uitleencijfers UB en faculteitsbibliotheken

Bibliotheek	*Uitleningen in PICA 2001*	*Uitleningen in PICA 2000*
UB centrale vestiging (Singel)	134.939	136.625
UB Geesteswetenschappen (decentrale vestigingen)	79.630	75.790
Rechtsgeleerdheid	44.595	48.076
Bètawetenschappen*		
Wiskunde en Informatica	4.086	3.673
Scheikunde	1.664	1.884
Biologie	1.284	780
Medische Wetenschappen		
Geneeskunde/AMC	2.589	2.858
Tandheelkunde/ACTA	3.551	5.005
Maatschappij- en Gedragswetenschappen		
Bushuisbibliotheek	31.943	30.424
Pierson-Révész-bibliotheek **	35.128	39.650
CEDLA***	5.895	-
Totaal	**345.304**	**344.765**

* *Natuurkunde leent nog niet geautomatiseerd uit. Biologie heeft twee vestigingen. De Plantagebibliotheek heeft nog een handmatige uitleen (er zijn geen cijfers beschikbaar).*

** *De Pierson-Révész-bibliotheek is de bibliotheek van de Faculteit Economische Wetenschappen en Econometrie en van de Faculteit Maatschappij en Gedragswetenschappen voor Ruimtelijke Wetenschappen, Psychologie en sinds zomer 2001 ook voor Pedagogische en Onderwijskundige wetenschappen. De gegevens van POW zijn opgenomen in die van de Pierson-Révész-bibliotheek.*

*** *CEDLA leent sinds 2001 automatisch uit.*

Bijlage 6

Uitgaven aan informatiedragers

Uitgaven

	Monografieën	*Tijdschriften*	*Druk- en bindwerk*	*Dissertaties*	*Audio- en video*	*Diversen*	*Totaal*
Faculteiten	449.189	1.948.136	133.016	482	29.351	14.782	2.574.957
UB incl. GW	485.283	827.014	237.990	18.636			*1.570.868
Totaal UvA	**934.472**	**2.775.150**	**371.006**	**19.118**	**29.351**	**16.727**	**4.145.825**

** Inclusief een bedrag van € 337.044 voor de centraal gefinancierde elektronische bestanden en inclusief de bestedingen in het kader van de Bibliotheekvoorziening Geesteswetenschappen, gesubsidieerd door NWO, ten bedrage van € 5.213 voor monografieën en € 424 voor tijdschriften.*

Specificatie uitgaven tlv facultaire budgetten (exclusief UB/Geesteswetenschappen)

Faculteit	*Monografieën*	*Tijdschriften*
Rechtsgeleerdheid	159.728	144.625
Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica	113.883	719.033
Economie/Econometrie	21.140	110.604
Maatschappij- en Gedragswetenschappen	106.114	323.610
Tandheelkunde/ACTA	4.751	38.309
Geneeskunde/AMC	35.285	600.264
CEDLA	87	5.474
Informatiseringscentrum	-	873
Instituut Lerarenopleiding	4.735	40
Instituut Milieuvraag-stukken/RW	-	1.423
Overig (Bureau der Universiteit etc.)	3.466	3.881
Totaal faculteiten	**449.189**	**1.948.136**

Bijlage 7

Omvang bibliotheekcollectie Universiteit van Amsterdam

Tweejaarlijkse telling door IVAM Environmental Research Universiteit van Amsterdam
juni 2001

Overzicht universiteit

	meters boeken				*meters tijdschriften*			
	aantal		*toe/afname*		*aantal*		*toe/afname*	
Faculteit	*2001*	*1999*	*abs.*	*%*	*2001*	*1999*	*abs.*	*%*
Geesteswetenschappen	**12.418**	14.923	-2.505	-17	**3.274**	4.936	-1.662	-34
Rechtsgeleerdheid	**3.331**	2.300	1.031	45	**1.128**	2.419	-1.291	-53
NWI: Wiskunde/Informatica Natuur- en Sterrenkunde	**1.268**	1.166	102	9	**1.847**	1.712	135	8
NWI: Scheikunde	**490**	481	9	2	**1.357**	1.422	-65	-5
NWI: Biologie	**2.928**	2.824	104	4	**3.870**	4.204	-334	-8
Geneeskunde/AMC	**750**	1.103	-353	-32	**933**	1.984	-1.051	-53
Tandheelkunde/ACTA	**154**	156	-2	-1	**240**	285	-45	-16
Economie en Econometrie	**1.501**	1.079	422	39	**900**	1.097	-197	-18
Maatschappij- & Gedrags-wetenschappen	**3.610**	4.569	-959	-21	**1.909**	3.239	-1.330	-41
Universiteitsbibliotheek/ IWO-depot	**45.530**	49.134	-3.604	-7	**27.715**	27.527	188	1
Totaal universiteit	**71.980**	77.735	-5.755	-7	**43.173**	48.825	-5.652	-12
Zelfstandige rechtspersonen								
CEDLA	**843**	770	73	9	**263**	228	35	15
Nederlandse Entomologische Vereniging	**534**	678	-144	-21	**1.347**	1.292	55	4
Totaal	**1.377**	1.448	-71	-5	**1.610**	1.520	90	6
Totaal universiteit incl. Zelfstandige rechtspersonen	**73.357**	79.183	-5.862	-7	**50.345**	44.783	-5.562	-11

Overzicht universiteit (vervolg)

	meters totaal				*abonnementen*	
	aantal		*toe/afname*		*aantal*	
Faculteit	*2001*	*1999*	*abs.*	*%*	*2001*	*1999*
Geesteswetenschappen	**15.692**	19.859	-4.167	-21	**2.091**	2.218
Rechtsgeleerdheid	**4.459**	4.719	-260	-6	**1.174**	980
NWI: Wiskunde/Informatica Natuur- en Sterrenkunde	**3.115**	2.878	237	8	**451**	489
NWI: Scheikunde	**1.847**	1.903	-56	-3	**194**	267
NWI: Biologie	**6.798**	7.028	-230	-3	**1.564**	2.142
Geneeskunde/AMC	**1.683**	3.087	-1.404	-45	**975**	1.240
Tandheelkunde/ACTA	**394**	441	-47	-11	**150**	146
Economie en Econometrie	**2.401**	2.176	225	10	**800**	700
Maatschappij- & Gedrags-wetenschappen	**5.519**	7.808	-2.289	-29	**966**	1.631
Universiteitsbibliotheek/ IWO-depot	**73.245**	76.661	-3.416	-4	**2.993**	3.496
Totaal universiteit	**115.153**	126.560	11.407	-9	**11.358**	13.309
Zelfstandige rechtspersonen						
CEDLA	**1.106**	998	108	11	**790**	804
Nederlandse Entomologische Vereniging	**1.881**	1970	-89	-5	**900**	882
Totaal	**2.987**	2.968	19	1	**1.690**	1.686
Totaal universiteit incl. Zelfstandige rechtspersonen	**118.140**	129.528	-11.388	-9	**13.048**	14.995

Enkele opmerkingen bij de cijfers

Bij alle faculteitsbibliotheken is sprake van een afname van de omvang van de collecties ten opzichte van de vorige telling. Bij Wiskunde, Informatica, Natuur- en Sterrenkunde is een toename, maar voor de hele faculteit Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica is een afname te zien. Bij de Faculteit Economische wetenschappen en Econometrie lijkt een toename te zijn. Het beeld wordt echter vertekend doordat in de getallen van 2001 de collectie van Psychologie is opgenomen, terwijl de collectie formeel deel uitmaakt van de Faculteit Maatschappij- en Gedragswetenschappen.

Bij de Faculteit Maatschappij- en Gedragswetenschappen is de collectie in omvang afgenomen, ook als voor de verschuiving van Psychologie verdisconteerd zou worden. Deze afname hangt samen met de voorbereiding van de integratie van de bibliotheken van PSCW en POW. Hiervoor is namelijk gedeselecteerd, ontdubbeld, oud materiaal afgestoten en materiaal dat eigenlijk niet tot de collectie behoort, afgestoten.

Bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid is een verschuiving te zien, doordat definities van boeken en tijdschriften anders gehanteerd zijn; een deel van wat in voorgaande tellingen als tijdschriften is geteld, is nu als boeken geteld.

Een grote afname is zichtbaar bij de Faculteit Geneeskunde/AMC. Dit komt doordat de bibliotheken van Sociale Geneeskunde en van het Coronellaboratorium zijn geïntegreerd in de Medische Bibliotheek AMC. Hierbij is veel verplaatst naar het IWO-depot.

Het aantal meters boeken van de UB-Singel is afgenomen door deselectie en verwijdering van doubletten. In het IWO-depot is ten behoeve van de Universiteitsbibliotheek/ Geesteswetenschappen gedeselecteerd waardoor veel ruimtewinst geboekt is. Intussen zijn ook uit andere bibliotheken boeken en tijdschriften verplaatst naar het IWO-depot. Per saldo heeft dit tot een afname in de collectie geleid.

In 1999 werd een daling in het aantal tijdschriftabonnementen geconstateerd. Deze daling zet zich nu voort. Het aantal elektronische tijdschriften is sterk gestegen.

Bijlage 8

Bestellingen en catalogisering/1997-2001

Aantal verwerkte bestellingen en tijdschriften

Aantallen	*2001*	*2000*	*1999*	*1998*	*1997*
Lopende abonnementen (*) (+)	9.397	10.042	10.921	11.681	12.550
Beschikbare online only-abonnementen (**)	2.345	1.500	n.a.	n.a.	n.a.
Ingecheckte tijdschriftafleveringen	57.121	66.687	71.396	78.881	82.111
Bestelde monografieën (***)	11.389	10.804	14.524	12.038	12.484
Verwerkte banden	12.649	13.951	13.970	13.136	15.379
Nieuwe catalogusrecords in GGC (tijdschiften)	6.849	6.187	4.680	5.674	5.837
Records verwerkt bij tijdschriftenmatching	9.000	10.000	2.825	8.546	3.278

(*) 2000: waarvan 1500 abonnementen ook online beschikbaar zijn

(+) 2001: waarvan 1200 abonnementen ook online beschikbaar zijn

(**) betreft online ONLY abonnementen - in 1999 niet vermeld

(***) incl. NWO-gelden

Aantal gecatalogiseerde publicaties

Type - Aantal	*2001*	*2000*	*1999*	*1998*	*1997*
Monografieën: aanschaf (*)	18.313	16.987	14.000	44.911	52.000
Monografieën: geschenken + proefschriften	8.470	8.978	10.500	~	~
Themanummers, supplementen e.d.	~	440	4.000	~	~
Meerdelige publicaties	7.595	6.053	7.000	~	~
E-doc's	820	929	200	~	~
Ouder materiaal (in 1999: afgesloten)	~	~	2.300	~	~
Oude drukken (**)	2.933	1.700	~	~	~
Kartografisch materiaal (**)	785	883	~	~	~
Subtotaal	**38.916**	**35.970**	**38.000**	**44.911**	**52.000**
Retroconversie	3.617	2.707	6.000	2.397	~
Totaal	**42.533**	**38.677**	**44.000**	**47.308**	**52.000**

(*) 2001: incl. ongecatalogiseerd materiaal, themanummers, delen uit series, AV materiaal e.d.

(**) 1999: niet vermeld

Aantal op onderwerp ontsloten publicaties

Aantal	*2001*	*2000*	*1999*	*1998*	*1997*
UB/GW (t/m 1999: afd. Onderwerpsontsluiting UB)	18.107	19.447	8.645	10.573	15.832
In (overige) faculteitsbibliotheken	6.815	7.640	16.500	n.a.	n.a.
Totaal	**24.922**	**27.087**	**25.145**	**n.a.**	**n.a.**

Aantal retrotitels

Aantal	*2001*	*2000*	*1999*	*1998*	*1997*
Retro in UB (inclusief GW/PSCW)	73.595	93.918	74.509	89.004	56.765
Retro tbv Metamorfoze-project	3.018	~	8.455	~	~
Retro oude drukken	9.230	6.051	5.680	~	~
Retro 'bijzondere talen'	8.334	7.143	6.051	2.823	~
Totaal	**94.177**	**107.112**	**94.695**	**91.827**	**56.765**

UB AMST

Bijlage 9

Informatiebalie UB

Aantal gestelde vragen aan de informatiebalie UB naar type vraag

Maand	*Algemeen*		*Gebruikers-ondersteuning*		*Reference-Vragen*		*Totaal*	
Jaar	**2001**	**2000**	**2001**	**2000**	**2001**	**2000**	**2001**	**2000**
Januari	1.103	824	800	882	165	297	2.068	2.003
Februari	1.049	850	1.207	983	195	326	2.451	2.159
Maart	904	1.037	1.141	1.122	208	403	2.253	2.562
April	674	681	861	718	131	285	1.666	1.684
Mei	853	826	1.077	846	141	280	2.071	1.952
Juni	640	636	722	594	95	219	1.457	1.449
Juli	682	736	860	715	124	209	1.666	1.660
Augustus	744	674	858	528	132	169	1.734	1.371
September	1.122	1.024	1.218	625	139	190	2.479	1.839
Oktober	1.978	969	1.365	736	149	287	2.592	1.992
November	786	906	1.066	1.053	131	365	1.983	2.324
December	492	481	720	402	64	164	1.276	1.047
Totaal	**10.127**	**9.644**	**11.895**	**9.204**	**1.674**	**3.194**	**23.696**	**22.042**

Aantal gestelde vragen aan de informatiebalie UB naar wijze van stellen

Maand	*Mondeling/ Telefonisch*		*Elektronisch*		*Totaal*	
Jaar	**2001**	**2000**	**2001**	**2000**	**2001**	**2000**
Januari	1.920	1.928	148	75	2.068	2.003
Februari	2.325	2.081	126	78	2.451	2.159
Maart	2.118	2.454	135	108	2.253	2.562
April	1.557	1.588	109	96	1.666	1.684
Mei	1.971	1.853	100	99	2.071	1.952
Juni	1.353	1.389	104	60	1.457	1.449
Juli	1.576	1.604	90	56	1.666	1.660
Augustus	1.645	1.298	89	73	1.734	1.371
September	2.364	1.772	115	67	2.479	1.839
Oktober	2.442	1.873	150	119	2.592	1.992
November	1.833	2.178	150	146	1.983	2.324
December	1.184	969	92	78	1.276	1.047
Totaal	**22.288**	**20.987**	**1.408**	**1.055**	**23.696**	**22.042**

Nu lid worden?
www.skoll.nl
LEEUW BIER
Continental
cafe
Saturda
23 March 200
Easter Night
www.studentpar
Magic Valley (Spuistraat 60), doors open;
Yellow Bike heeft nog plaats in het garageteam voor 1 à 2 dagen per week. Het garageteam is verantwoordelijk voor een vlekkeloze afhandeling van aankomst en vertrek van alle tours. Tot de werkzaamheden behoren verder de kaartverkoop en de verhuur van de fietsen. Ben je een vriendelijke, stressbestendige, betrouwbare teamspeler met spierballen?
Bel dan: 020 6206940
make the future yours
Bedrijfspresentaties
Gesprekken
Workshops
Trainingen

Bijlage 10

Bibliotheekformatie

Formatie bibliotheekpersoneel in fte per 31 december 2001

Bibliotheek	*Aantal fte*
UB inclusief Geesteswetenschappen	156.1
Rechtsgeleerdheid	13.4
Natuurwetenschappen, Wiskunde, Informatica	14.3
Medische Wetenschappen:	
Geneeskunde	19.0
Tandheelkunde	2.4
Maatschappij- en Gedragswetenschappen en Economie en Econometrie:	
Bushuisbibliotheek	13.4
Pierson-Révész-bibliotheek	15.0
Totaal	**233.6**

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM